

for er der en vis Gjering, en vis Lyst til at slippe for denne Skat. Var det Tilfældet, var jo ethvert Privilegium bortfaldet. Utsaa forekommer det mig, at vi med dette Lovudkast i Gaanden, som Ministeren her har forelagt os, kunde komme til at sidde saaledes, at vi ved i Samklang med Ministeren her at give en Lov om et meget vigtigt Spørgsmaal, hvorved vi troede at have alle disse Sparekasser inde under een Hat, i Grunden ikke fik en eneste af dem derunder, saaledes at vi istedetfor at løse en Samfundsopgave — og det er jo egentlig det, der skal gøres — her kom til at tilføre Staten en Indtægt af ca. 300,000 Kr. i Stempelafgift om Aaret, som Staten hverken behøver eller bryder sig om. Det forekommer mig, at vi skulle vel vogte os for at udsætte os for dette, og at vi derfor ved Behandlingen af dette Lovforslag bør have vor Opmærksomhed særlig henvendt paa, om virkelig den Naade, hvorpaa Ministeren har foreslaaet at bringe Sparekasserne ind under Loven, er tilstrækkelig, om den kan naae sit Diemed. Jeg tvivler nu derom, men, som sagt, dette maa allerførst nøie undersøges, og det maa tillige undersøges, om ikke det Grundprincip, som Ministeren har stillet op i Modsetning til Sparekassekommissionen, først og fremmest burde forlades. — Naar jeg derefter skal gaa over til de enkelte Bestemmelser, som findes optagne i Ministerens Lovudkast, kan jeg i det Hele taget fatte mig temmelig kort, efter som de væsentligste Punkter ere berørte haabe fra den ene og den anden Side. Med Hensyn til § 2 b bestemmes, at Lønning kun maa gives dem, der ere fungerende eller udførende Forretningsførere, da skal jeg slutte mig til dem, der mene, at denne Bestemmelse ikke bør gives, thi bringer man Sparekasserne ind under disse Regler, som findes i dette Lovudkast, saa vil deres Bestyrelse antage en hel væsentlig forskjellig Karakter fra den, de havde tidligere. Tidligere var det saaledes, at disse Sparekassers Bestyrelse ansaa dette Spørv for en ren Honorar. Det er ogsaa Tilfældet f. Ex. i det udmærkede Institut, vi have her i Byen, Sparekassen for Kjøbenhavn og Omegn; det bestyres komplet honoris causa, som man siger, gratis af vel ansete Borgere, som dels forstaa sig paa disse Sager og dels have nogle Kjendskab til alle de paagældende Forhold. Dersom man nu udfører en Bestemmelse, som f. Ex. kan medføre, at en Mand for pligtstridig Forsømmelse af sin Pligt kan ifalde et stort Erstatningsansvar, ja

endog, naar han ikke kontrollerer sine Kolleger tilstrækkelig, kan komme nogen Tid i Fængsel — naar man stiller en saadan Sætning op, tror jeg, at disse Bedsteborgere, som tidligere have taget sig af disse Sager, ville ømme sig lidt og vistnok trække sig tilbage fra den Virksomhed, saaledes at man bliver nødt til at nøies med lønede Kræfter helt igennem. Jeg tror, at det er en af Lovforslagets farligste Sider; thi Styrken ved vore Sparekasser har netop ligget i den Tillid, der har været skjænket, og som med Rette kunde skjænkes dem, der bestyrede dem, fordi de vare de bedste Mand. Dette Forhold vil efter min Mening komplet forandres. Det vil gaa over til at blive attraaede Poster, og det Samme gælder selvfølgelig ogsaa om disse Revisorposter, der skulle besættes af Overøvrigheden; der er vel ingen Anden til at udnævne dem end Ministeren, som ogsaa ellers spiller en stor Rolle i Lovforslaget. — Med Hensyn til den faste Rente, der er fastsat for Indlaan med et Maximum af ikke over 4 pCt., da er dette Spørgsmaal allerede saa stærkt drøftet, at jeg kan nøies med at sige et Par Ord i den Henseende. Det er nemlig saaledes med Pengemarkedet, at det stadig er i Bevægelse; det gælder om det ligesom om Savet, at det stræber altid efter at komme i Ligevægt, men det kommer aldrig i Ligevægt; som Følge deraf er der en idelig Fluktuation. Den staaende Rente, som angives af Nationalbanken gennem dens Diskonto, varierer ofte mellem 4, ja undertiden 3 og 6 til 7 pCt.; men er Renten variabel for alle andre Instituter, saa maa den i Virkeligheden ogsaa være det for Sparekasserne. Jeg kjender et Exempel, og det er Landbosparekassen i Aarhus — det er en fortrinlig Sparekasse, der frembyder al mulig Sikkerhed —, som i en kritisk Periode vidste at skaffe sig en stor, kontant Sum ved at forhøje Indskudsrenten fra 4 til 4½ pCt., og Saadant bør kunne gøres navnlig ved saadanne Instituter, som frembyde tilstrækkelig Sikkerhed, hvad vi jo maa tro, at alle eksisterende Sparekasser nu gjøre. — Hvad Sparekassemedlernes Anbringelse angaar, finder jeg, at de givne Bestemmelser enten ere for faa eller for mange; Loven er ikke udtømmende. Man er strax skreden til i Loven at bestemme, hvorledes Sparekassemedlerne kunne anbringes i faste Eiendomme, og bestemmer, at de skulde anbringes som Umyndiges Midler, altsaa indtil Halvdelen af Eiendommens Værdier med de Taxationer for Die, som udføres efter Loven af 19de Marts 1869. Dette forekommer mig at